

MENS IN BEELD

Piet Jonker: “Men kiest voor het langste groeipad...”

Breng rioolbeheer en waterleiding onder één dak!!

CV

1975 – september 1982

september 1982 – april 1994

juni 1994 – heden

Piet Jonker

wetenschappelijk ambtenaar I

Economisch-sociaal Instituut Vrije Universiteit

wethouder Gemeente Amsterdam

algemeen directeur Dunea

Door: Olav Lammers
Foto: Piet Jonker

Piet Jonker neemt afscheid als algemeen directeur van het Zuid-Hollandse drinkwaterbedrijf Dunea. Daar heeft hij 21 jaar de scepter gezwaaid. Met veel interesse, plezier en brede inzet. Hij maakte zich hard voor de gehele drinkwatersector vanwege, zoals hij zelf zegt, de belangrijke maatschappelijke functie die drinkwater heeft. Mengde zich in vele discussies. Had zijn eigen ideeën en stond bekend om zijn duidelijke standpunten, zoals bijvoorbeeld in 1993 toen hij als PvdA-wethouder van Amsterdam de door Rottenberg en Koole nieuw ingezette koers als ‘rampzalig’ voor de partij bestemde.

De vraag ligt voor de hand: wethouder of algemeen directeur van een waterleidingbedrijf?

Dat hangt van je levensfase af. Ik heb mij twaalf jaar lang heel plezierig gevoeld als wethouder van Amsterdam. Het was een leerzame tijd, maar niet heel lang vol te houden vanwege de overvolle agenda.

Dunea was een mooie tijd. Een uitdagende functie, heel veel met inhoud bezig geweest, maar vooral ook met bestuurlijke processen.

21 jaar lang! Wat zegt dat over de persoon Piet Jonker?

Ha, dat ik niet zo'n job-hopper ben. Ik heb maar drie banen in mijn leven gehad: zeven jaar wetenschappelijk medewerker, twaalf jaar wethouder en tenslotte dit prachtige bedrijf waar ik veel van mijn eieren kwijt kon.

Welke eieren kon u er kwijt?

Omdat drinkwater een heel belangrijke maatschappelijke functie heeft heb ik altijd volgehouden dat een overheids-NV daar de beste organisatievorm voor is om bedrijfsmatig te kunnen werken binnen

een publiek kader. Om daar vervolgens ook leiding aan te geven en er alles aan te doen om die vorm te behouden, heb ik altijd een uitdaging gevonden.

U wilde zelfs het rioolbeheer er in onderbrengen

Ja, vriend en vijand waren het er twintig jaar geleden over eens dat de waterleidingbedrijven het veel beter, bedrijfsmatiger hadden georganiseerd. Wij dachten iets te kunnen betekenen voor het rioolbeheer. Er zijn veel overeenkomsten in beide sectoren. De leidingen zijn vrijwel hetzelfde, we liggen in dezelfde straat, de mensen hebben op dezelfde opleiding gezeten, etc.

Wat had u voor ogen?

Wat is er dan logischer dan het rioolbeheer op dezelfde wijze te organiseren als een waterleidingbedrijf. Een NV regionaal rioolbeheer, een bedrijfsmatige organisatievorm naast een NV drinkwaterbedrijf. Als je die twee clubs vervolgens onder één dak onderbrengt zijn enorm veel synergievoorstellen te halen.

U heeft het ook echt geprobeerd, hè?

Ja, een experiment samen met Rijnland in Noordwijkerhout. Was een succes! Zoetermeer wilde het rioolbeheer ook aan ons overdragen, totdat een nieuwe wethouder daar er een stokje voorstak. Andere gemeenten wilden er niks van weten. Al met al hebben wij voor deze gedachten toch een aantal flinke tikken op de vingers gekregen.

Gefrustreerd? U wilde serieus een bijdrage leveren aan efficiency binnen de waterketen.

Nou, ik denk nog steeds een gemiste kans voor Nederland, maar de keus viel op een bottom-up aanpak om de doelmatigheid in de waterketen te vergroten en dat is een heel moeizaam gebeuren hoor. Er zijn wel de nodige slagen gemaakt, maar in ieder

geval niet in het afgesproken tempo. Men kiest voor het langste groeipad...

Oorzaak? 'Apparaatsbelang'...?

Organisaties willen liever geen taken afstaan. Ik begrijp het allemaal wel goed hoor, hoe het werkt, maar uiteindelijk moet het organisatiebelang toch ondergeschikt zijn aan het inhoudelijk belang. We zeggen steeds dat we doelmatiger willen gaan werken. Doe dat dan ook, of desnoods nog iets meer.

In 2011 heeft u zelfs provocerend filosoof Hegel aangehaald: "Mensen kunnen niets leren uit het verleden!"

Ach, ik neem niet zo snel een blad voor mijn mond, maar zo zwaar moet je er ook weer niet aan tillen. Bij drinkwater hebben ze het ook decennialang op een 'bottom-up' manier geprobeerd. Dat werkte niet. In 1975 is toen gekozen voor een stevige aanpak om de doelmatigheid te vergroten door op regionale schaal te gaan werken, en dat heeft goed uitgepakt. Waarom gebruiken wij deze les niet voor het rioolbeheer?

U was ook "woest" toen de fusie met PWN en Oasen destijds niet doorging.

Nou, zo'n woestbui blijft bij mij nooit lang hangen hoor. GS van Noord-Holland zetten de hakken in het zand en toenmalig minister Jacqueline Cramer kwam daarna zelfs met een fusieverbod. Wij zagen veel klantvoordelen. Formeel zou het nu weer kunnen, maar bij Noord-Holland bestaat nog geen bereidheid daaraan te denken, naar ik weet.

Wat gaat u nu doen?

Ik heb dit jaar mijn bachelor filosofie gehaald. In september start ik de masterstudie en daarna een proefschrift. Het onderwerp houd ik voor me, maar iets op het grensgebied van filosofie en economie

